

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

Eadem dominica sexagesime de nouem conditionib[us] requisitis ad
habendam gloriam. ser. xxij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

z volucres celi. i. demones comederunt illud. qm in vna aure intrat et de alia exit: z nihil ponit in opere/ nec corrigunt vitas. Ecce negligentia: q singularit tangit. Minus q corrigunt pctā notoria. Dicant hic aliqua zc. De isto dicit. Quod aut se/ cus viam cecidit. Hi sunt q audiūt: vein/ de venit diabolus? z tollit verbus de corde eoz. ne credentes salui fiant. Virū est q/ liber. Baro habet aduocatū qui loqur: z chris rex nullū habet: qm nihil dare videt sicut Baro: sed tamen dat nobis animā. Aliud cecidit sup petram q inconstantiā: quādo aliqui audiūt verbū dei et ponūt corrigere se zc. Sed supuente modica tentatiōe deficiūt: ideo irruit. Verbi grā. de muliere ponente dimittere vanitates z ornatus vanos/ sed postea nihil zc. Idē de usurario/ sed qn aperit capsam z videt peniter: v/ qm videt tot panes: z qe sibi remanēt zc. Irruit. Idē de intrātib religio/ onē cū bono pposito/ s; postmodū adueniente tētiōe recedūt z efficiūt nouissima illoz peiora priorib; Item de nouitijs: q bene puerates in nouiciatu: recipiuntur cum deuotione ad p/ fessionem/ sed post p/ fessionem recedūt a via dei/ z efficiuntur dissoluti. et mali: et vitiosi: et efficiuntur nouissima hois peiora priorib; Bar. xij. Item de iugib; q a principio bene se gerunt/ sed postea zc. Dic vt expedit. Item de luxurioso zc. Sed quando concubina plorat coram eo zc. Irruit. Item de iracundo/ qui pponit sumere vindictam sed parcere: z nascitur herba/ sed postmodū quādo dicit sibi. Quid vultis facere. Dicitur q estis vilis homo z vilis conditio nis zc. Irruit. de illis dicit christus. Qui autē sup: a petram. hi sunt qui cum audiūt cum gaudio suscipiunt verbū dei. Et hi radicem nō habent: quia ad christū credunt/ et in tempore tentationis recedunt. Quod inter spinas zc. i. concupiscentias. Qui vivit simpliciter: facit fructum/ sed diabolus in mente ponit concupiscentiā: dicens. Quare nō ascenditis. Adhuc possitis esse epus: ecce spine. Sic de laico qui p/ pponit esse dices. j. Tim. vj. Qui volūt diuites fieri incidunt in tentationē z in laqueum diaboli: z desideria multa in/ illia z nocua: que mergunt homines in

interitum/ z sic de alijs. Ideo chris. Quod autem inter spinas cecidit/ hi sunt qui audierunt et a sollicitudinibus z diuitijs: z voluptatibus vite euntes suffocant/ et non referunt fructum. Aliud cecidit in terraz bonam: sc; per patientiam/ quia firmant eor in seruitio dei/ adeo q nec tentationibus/ nec p/ secutionibus/ nec derisionibus dimitunt vitam bonam/ exemplo christi in cruce/ qui deridebatur a dicentibus. Si filius dei es/ descende de cruce z credem? tibi Matth. xxvij. Tamen ipse nō descendit zc. De his dicit christus. Quod autē in terram bonam: hi sunt qui in corde bono et optimo audientes verbum retinent z fructum afferunt in patientia. Ideo ad postolus ad Heb. x. Patientia nobis necessaria est. Nota quia dicit in corde bono/ z hoc quo ad cogitationem/ z optimo quo ad effectiuam audientes verbum retinet/ quo ad memoratiuā/ et fructum afferunt/ quo ad operatiuam/ in patientia: quo ad stabilitatem/ vel fortitudinē etiaz suporatiuam/ z p/ uerantiam. in quo est consummatio boni meriti/ quia patientia opus perfectum habet. Jaco. j. Ipsa est que perducit ad fructum bone vite. Hic per gratiam et in futuro per gloriam/ ad quam nos perducit ipse dominus Iesus christus Amen.

Eadem dominica in serage/ sumā. De nouē cōditionibus bonorū operū. Sermo xxij.

Rruit qui seminat seminare semen suū Intendo predicare conditiones quas habere debem⁹ ad habendam gloriam ad instar hominis seminantis. Saluterur virgo zc. Pro declaratione thēmatē et introductione mea Debetis scire q in scriptura sacra bone operationes comparantur semini/ z bene operari dicitur seminare. Ratio est duplex que sumitur a similitudine. Prima quia sicut semen in terra est necessarium ad vitam corporalem: Sic bene operari

Dnica in sexagesima

est necessarium ad colligendum fructum vite eterne: quia si homo non bene operatur: non habet gratiam nec meritum: consequenter nec gloriam. **Est. j.** Nisi dominus exercituum reliquisset nobis seminem quasi Sodomam esse: et quasi Gomorrah silens fuisset: quasi dicitur si non habemus bonas operationes ignis infernalis combureret nos: sicut ignis irreparabilis combussit civitates illas. **Gen. xij.** Unusquisque nostrum exiit de mente matris ad servandum opera et operandum: quia homo nascitur ad labores et autem ad volandum. **Job. v.** Unusquisque sero morietur. **Ps. ciiij.** Erubescit homo ad opus suum et ad operationem suam usque ad vespere. Nota erubescit: non solum autem erubescit homo de ventre matris corporaliter ut laboret et operetur merito: sed etiam oportet quod exeat de vtero matris ecclesie sicut per baptismum. **Jo. i. ij.** Nisi quis renatus fuerit etc. Unusquisque ad vespere. i. morte: quia non qui incepit sed qui perseveraverit usque ad finem hic saluus erit. **Uti. Eccl. xj.** Hanc semina seminem tuum vespere non cesset manus tua. **Secunda ratio:** quia sicut ille qui seminat vobis nec seminat nihil lucratur quoniam porcus laborat et perdit propter spem colligendi in tempore suo: sic hi qui bene operantur in hoc mundo etc. **Idem non debet mirari homo nec deficere nec a bonis operibus cessare: quia non recipit remunerationem in hac vita: quia non est tempus merendi hic sed seminandi.** Ideo **Appl. Gal. vj.** Boni autem facientes non deficiamus: tempore enim suo metemus. Nota deficientes. **Ps.** Eunt ibant et flebant mittentes semina sua. **ve. autem ve. cum exul. por. ma. sus. os. pater. thema.** Quasi in quatuor conditionibus bonas debemus habere in nostris operibus bonis: ad hoc ut germinet nobis fructum vite eterne. Et inveni quod sunt novem ad similitudinem illarum quas habet illi qui seminant in campo. Prima ergo conditio seminantis est: quia seminat non sendendo sicut faciunt furones et scriptores: sed itinerando donec campus sit completus: quia de una parte campi vadit ad aliam etc. Sic et nos qui debemus semper ambulare de bono in melius. **Ps.** Ibunt de virtute in virtute: quousque tempus humane vite sit completum: in quo sunt septem etates. Prima infantia usque ad septimum annum. Secunda pueritia usque ad xv. annos vel. xviij. annos. Tercia adolescentia usque

ad. xxv. annos. Quarta est iuventus: usque ad. xl. annum. Quinta virilitas usque ad. l. Sexta senectus usque ad. lx. Septima de senectate usque ad mortem. De his per glossam in probe. in libro. perfectus in. l. i. in fan. l. de iure deliberandi. In quibuslibet istarum eratum debet homo: seminare sicut agricultorem suam et statum suum. Dic ut expedit. Nota hic pro multis: quod non solum non proficiunt: sed deficiunt retrocedentes timore detractiois vel alicuius detractiois: contra quos dicit **Lu. ix.** Nemo mittens manum ad aratrum et respiciens retro aptus est regno dei. Nota figura de vtero **Lorb.** Respicente retro etc. **Gen. xij.** Et **Lu. ij.** Demores estote vtrois **Lorb.** **Jo** dicit **Appl.** Fratres mei dilecti stabiles estote et immobiles abundantes in omni tempore dominus: sicut enim quod labor vester non est inanis in domino. **j. Cor. xv.** Sed habemus etiam figuram de **Lorb** qui in Sodomis iustus fuit: sed in morte peccavit: sic quandoque contingit quod homo quando est in seculo cavet sibi a periculis et servat se in iustitia: postquam vero ingreditur religionem reputat se securum: ex securitate nascitur negligentia: ex negligentia rapiditas: ex rapiditate dissolutio: ex dissolutio multitudine peccatorum: et sic efficiunt novissima hominis illius peiora personibus. **Dart. xij.** Et sic labitur ad infernum. Quot hodie incedunt per hanc viam: quidam vero semper procedunt de bono in melius: et hi metent abundantem in tempore suo. **Ps.** Beatus vir cuius est auxilium absterge: ascensiones in corde suo. **dis. in val. lachry. etc.** Et de talibus dicitur **Proverb. iij.** Iustus semina quasi lux splendens: pedit: et crescit usque ad presentem diem. Secunda conditio est: quia tempore suo seminat vigent frigus et pluuie: quia tunc cessat calliditas: sic qui bene operatur debet semper plorare de peccatis commissis: licet ex alia parte debeat gaudere de bonis operibus. **Ps.** Eunt ibant et flebant etc. Et de quolibet mortali debet flere. **Ps.** Lauabo per singulas noctes lectum meum. etc. Vel dicitur quod pluuia significat gratiam dei: que dat incrementum semini: quia alias dicitur. **ps.** Anima mea sicut terra sine aqua tibi: sed cuius gratia dei bene seminam: quia merito operamur. **j. Cor. ij.** Ego plantavi. **Apoll.** rigavit: sed deus nunc

Incrementū dedit. Tertia conditio seminis est: quia seminat cum manu dextra et non sinistra sic et nos debemus facere bona opera cum dextra manu. id est cum recta intentione: alias non est opus meritorium: sed potius demeritorium: quia intentio finis dat formam actibus moralibus. Quatuor ergo requiruntur ad hoc ut opus sit meritorium. Primum ex parte operantis: quod sit in statu gratie. Secundum ex parte operis: quod sit de genere bonorum. Tertium ex parte intentionis: quod sit recta non propter vanam gloriam aut alium respectum mundanum. Da exemplum etc. Quarto requiritur modus. id est quod bono modo fiat: aut debitis circumstantiis. Da exemplum etc. Ideo dicit dominus. Ne autem faciente elemosinam nesciat sinistra tua quod faciat dextera tua. Mat. vi. Quarta quod licet semen picciatur cum manu dextra bene picciatur semen ad sinistra. per dexteram significatur intentio recta et celestis ut supra dixi per sinistram vitam presens. Cant. viij. Leua eius sub capite meo et dextera illius amplectabit me. Debemus ergo cum manu dextra. id est cum intentione celestiali et recta. proicere semen ad sinistra. id est in hac vita. Alioquin non expectet facere post mortem. Joan. ix. De oportet operari donec dies est. id est vite presentis. venit nox. id est mortis: quando nemo potest operari. id est meritoze. Jo. Apoc. xij. Amodo iam dicit spiritus ut requiescat a laboribus suis. Quinta conditio quia seminator semper respicit meliorem terram: ut plures fructus colligat: et malam terram dimittit: que germinat spinas etc. Sic et nos habemus duos campos seminandi. Unum malum et alterum bonum. Mat. cap. v. campus est corpus in quo seminatur corum melleiones: ebrietates: crapule: luxurie etc. Et tunc germinat spinas peccatorum. Gen. ij. Maledicta terra in opere tuo. spinas et tribulos germinabit tibi. Nota quod hec maledictio fuit illata homini post peccatum: quia ante non erat corpus ita corruptum. bonum autem campus est anima: in quo seminantur cogitationes bone deuotiones: meditationes: conuersiones que dant fructum magne glorificationis et magni meriti. Auctoritas. Que seminauerit hanc hec et metet: qui enim seminatur in carne de carne et metet corruptum: et qui seminat de spiritu in spiritu

metet vitam eternam. Gal. vi. De vtriusque autem fructibus. scilicet carnis et spiritus loquitur Apostolus Gal. v. dicens. Manifesta autem sunt opera carnis que sunt fornicatio / imundicia: impudicitia: auaritia que est idolorum seruitus: ueneficia: inimicitie: contentiones: emulationes: ire: irre: dissensiones: fecte: inuidie: et his similia que predico uobis sicut predixi / quoniam que talia agunt regnum dei non consequuntur. fructus autem spiritus sunt charitas / gaudium: pax: patientia / longanimitas: bonitas: benignitas / mansuetudo / fides / modestia / continentia / castitas. Sexta conditio: quia seminator mundat in capisterio semen ut sit mundum: ne simul cum grano misceatur zizaniam vel lolium etc. Et mundat campum: ne semine cadat supra petram: vel inter spinas ut dicitur in euangelio. Hic potes referere historiam euangelij. Sic et nos debemus purgare bona opera ne cum eis misceamus malum: sicut aliqui qui audiunt missas et sermones faciunt elemosinas: et tamen non desunt extorquere uirgas. Unum Eccl. xxij. Domina iniquorum non probat altissimus: nec respicit in oblationibus iniquorum. Nota de religiosis qui totum lucrum quod acquirunt ex regularibus obseruationibus perdit per peccata ociosa / uel ritosa etc. Quidam etiam facientes aliqua bona non dimittunt pompas suas et fornicationes etc. Tales nunquam faciunt fructum. Ideo Hier. iij. Nouate uobis nouale: et nolite seminare super spinas. Nouale nouale est ager de nouo ad culturam redactus ut dicit rex. in c. Quid per nouale de peccato. signi. De tali ergo dicit in euangelio. Semen autem cecidit inter spinas: et si ex ore spine suffocauerit illud. Luc. viij. Septima conditio est: quia seminator quando seminat accipit semen cum manu plethana et non cum duobus digitis. Sic et nos debemus seminare bona opera abundantiter. Sunt multi nobiles qui edificat hic domos / pascunt canes et famulos: et salucones et multas expensas superfluas faciunt etc. Conuenit pauper petens elemosinam amore Christi non dant: aut si dant dabant sibi unum denarium vel unum corruptum. Verbi gratia. Quando aliquis habet bonum vinum in domo / dicit istud est bonum pro me: si autem est limbatum vel acetosum vel corruptum

Dñica in sexagesima

dicat. **O** istud est bonū p famulīs: vel pro paupib; zc. sic de fructib; Tales sūt stiles Chaim, q̄ offerēbar deo dēterioza de frugibus. Abel vero de pmo genit; greg; sui z de pinguib; eoz. Et ideo dicit sacra scriptura: q̄ respexit dñs ad Abel z ad munera eius: ad Chaim vero et ad munera eius nō. Gen. iij. Sunt aliqui q̄ nihil dant: s; dicit deus tibi faciat bonū. Aliqui dant bona verba: z faciūt pauperē reuertī: z tamen nihil dant. Aliqui dāt parū. Aliqui dant aliqd̄ corruptū vt dixi. Aliqui vero dant cū indignatione. Hora de illo pauge q̄ recepit panē sibi p̄iectum cū indignatione. Aliqui dant pingue elemosynā cū bona voluntate zc. Aliqui p̄o nec dant elemosynam: nec bona p̄ba. Tu vero accipe bonū p̄siliū: qd̄ est vt des secundū facultatē tuā copiose z letant elemosynā paup; qz copiosam misericordiam z copiosa merita a deo accipies. Auctoritas. Qui parce seminat parce z metet: z qui seminat in benedictionib; z metet vitā eternā. ij. Cor. ix. Idem dicit Tobias filio suo. Quomodo poteris esto misericors: si multuz tibi fuerit abundans tribus: si exigū fuerit et exiguū libenter impartiri stude. Tob. iij. Hora exemplū de illa Vidua paupcula: q̄ posuit duo era in gazophilatiū Luc. xxi. **O**traua p̄ditio est: qz seminator quando vult seminare cooperit semen sub terra ne aues comedant illud: sic et nos debemus opa nostra z bona cooperire: ne aues: idest inimici nostri impediāt vel destruat ipsa. **D**uas differentias habem; inimicor; scz inuisibiles z visibiles. Inuisibiles sūt demones: q̄ destruat bona opa nostra p̄ elationē z vanā gl̄iam: que interdū cōtingit in principio opis: interdū in medio: interdū in fine post factū opus. p̄pter qd̄ dicit in euangelio. Aliud cecidit secus viam z calcatum est: z volucres celi comederūt illud: p̄pterea cooperienda sunt opa bona zc. Unde dñs Matt. vj. Cum facis elemosynā noli tuba canere ante te: sicut faciunt hypocrite zc. Hora cōtra illos qui faciunt calices et paramenta ecclesiastica vel capellas: et faciunt sculpi arma sua zc. Quandoqz tamen expedit vt bonum opus palam faciam; p̄pter gloriā dei: z

edificationē pro. mox Matt. v. Ne luceat lux vestra coram hominib; vt videat vestra opera bona: et gl̄. pa. v. qui in celis est. Lelandū est bonum opus p̄ceti p̄ceti tale cui vt plurimū resistitur: sicut ē religionis ingressus Matt. x. Inimici hominis domestici eius. Non conditio est: qz seminator eligit tempus oportunū de mense septēbris vel octobris: z metit post ea in Junio vel Julio. Stultus esset ille qui veller seminare in Julio: quia illud est tempus metendi. Item elegit temp; diei nō noctis. Tempus oportunū serendi bona opera est vita p̄sens: tempus vero metendi est mors. Debemus ergo donec viuimus z sanissimi bene agere: et stultus est ille: qui expectat mortem. Auctoritas Joan. ix. Oportet operari donec dies est: scz vite p̄sentis. venit nox: scz mortis. Plus quia quādo homo est infirmus ad huc negligit confiteri. Sed quādo videt se desperatum a medicis: tunc vult confiteri. Et quando vult confiteri. Et confessor venit: dicit expedit; cito: quia nō possum bene loqui. Et sic anima illa erat de corpore associata multis milibus demonum. Ideo dicit Augu. de pe. di. vij. Age penitentia dum sanus es. Si autem vis agere penitentia quando peccare non potes: peccata te dimiserunt: nō tu illa. Sic dicit etiam iuuenis: q̄ dñi florebo in iuuetute gaudebo: postmodum faciam penitentiam. Sed anteq; multū temp; transierit venit mors: et sic decipit. Ideo Eccl. xij. Memento creatoris tui in diebus iuuentutis tue: anteq; veniat tempus afflictionis: z appropinquent anni de quibus dicas: non mihi placent. Item eccl. xij. Hanc semina semen tuum: z vesperare nō cesset manus tua.

Dominica in quinquagesima de tribus virtutibus. Theologicas. s. Fide Spei z Charitate. Sermo xxiij.